

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre 2019

Editorial

La tornada de les vacances d'estiu ha estat marcada per un seguit de notícies econòmiques negatives que han afectat a les perspectives de l'economia mundial i especialment als indicadors de confiança. L'anunci de la pujada d'aranzels dels EUA a productes alimentaris d'alguns països europeus —entre ells Espanya—, la incertesa respecte a com es produirà el Brexit que s'allarga en el temps, i la probable entrada en recessió d'Alemanya, en són els exponents d'aquestes males notícies. Efectivament, l'horitzó econòmic s'ha enterbolit i la desacceleració està sent més acusada del que es preveia fa només tres mesos. No obstant això, estem molt lluny d'entrar en una nova recessió. A Espanya, els pronòstics més recents assenyalen un creixement del PIB al voltant del 2%, unes tres dècimes inferior al que es preveia just fa un trimestre, però cal tenir en compte que dues d'aquestes tres dècimes venen explicades per la revisió a la baixa que l'INE ha fet de la sèrie històrica del PIB (el 2018 l'economia va créixer un 2,4% per comptes del 2,6% inicialment estimat) i només una dècima s'explica perquè la desacceleració està sent més brusca del previst.

En aquest context, es confirma el procés de desacceleració de l'economia catalana que s'havia anunciat en el trimestre anterior. De fet, hem revisat a la baixa les nostres previsions de creixement, situant-les en l'1,9% per al 2019 i l'1,7% per al 2020.

Tanmateix, els indicadors de conjuntura disponibles fins al moment de publicació d'aquest informe no permeten avançar un escenari d'empitjorament econòmic greu o sobtat, sinó únicament d'alentiment.

Les conclusions del present Informe es poden resumir en tres idees positives i altres tres que no ho són tant. Les positives són que l'exportació està resistint la caiguda del comerç mundial; que la construcció manté un intens dinamisme, especialment en el segment de l'habitatge; i que la temporada turística ha estat bona gràcies a l'augment de la despesa turística. En la banda menys positiva cal assenyalar que la indústria i la inversió en béns d'equipament estan estancades; que la creació d'ocupació segueix moderant-se; i que l'Indicador de confiança empresarial empitjora de cara a final d'any, especialment a la indústria, una dada que s'emmarca en una tendència a la baixa que es va iniciar fa dos anys.

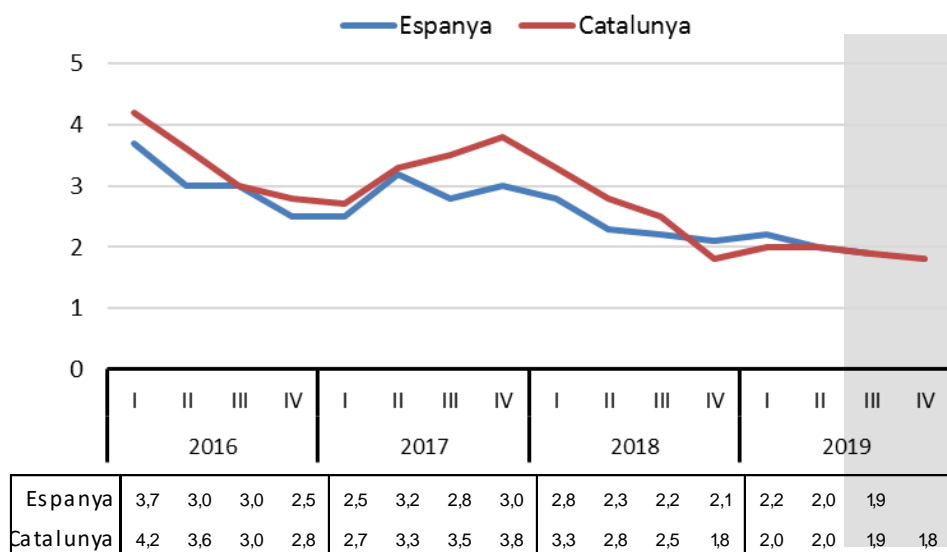
Les famílies també s'han contagiat d'aquest clima de major incertesa i han moderat el consum, que ha tingut com a contrapartida un augment de la taxa d'estalvi que estava en nivells molt baixos després de la crisi. Però cal no oblidar que aquestes mateixes expectatives poden millorar si els governs estatal i autonòmic aconsegueixen donar estabilitat política a l'economia, aprovar pressupostos i aplicar les reformes necessàries per impulsar la productivitat.

L'horitzó econòmic s'ha enterbolit i la desacceleració està sent més acusada del que es preveia fa tres mesos

El consum privat s'estan alentint mentre que el sector exterior contribuirà positivament al PIB el 2019

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins 2T19) i estimació del Banc d'Espanya (3T19).
Catalunya: Idescat (fins 2T19) i elaboració pròpia (3T19 i 4T19).

Síntesi de la conjuntura catalana: continua la desacceleració de l'economia catalana

En els darrers informes de conjuntura ja s'anticipava un possible procés de desacceleració de l'economia catalana durant el 2019. A mesura que han transcorregut els mesos, els indicadors econòmics han confirmat les nostres expectatives. Més concretament, i d'acord amb les previsions de la Cambra de Comerç i del Laboratori AQR-Lab de la UB esperem un creixement del PIB intertrimestral de l'economia catalana del 0,4% en el tercer i 0,3% el quart trimestre del 2019. Això, juntament amb les dades del 0,6% i 0,5% publicades per l'Idescat per als dos primers trimestres de l'any, donaria un creixement anual de l'1,9%.

Aquestes taxes de creixement trimestrals són sensiblement inferiors a les del 2018 (3,3%, 2,8%, 2,5%, 1,8%), de manera que el procés de desacceleració que ja preveiem s'ha confirmat. De fet, si es compara la previsió actual de la taxa de creixement del PIB de l'economia catalana per al 2019 (1,9%) amb les presentades a l'informe del mes de febrer (2,1%), es pot comprovar que estan força més a prop que amb les de fa un trimestre (2,3%).

Un cop confirmada aquesta desacceleració, és important aclarir que les dades disponibles en el moment de tancar aquest

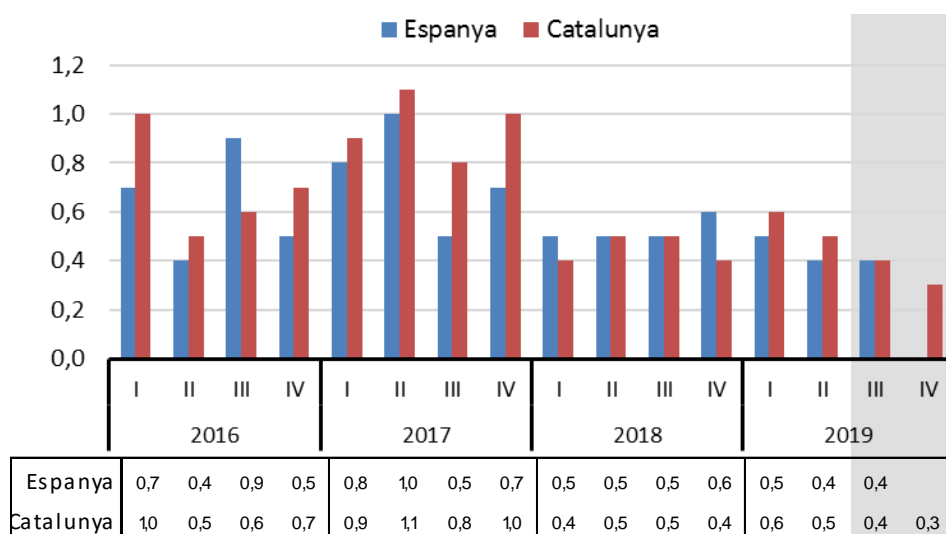
informe no donen cap senyal d'entrada en recessió de l'economia catalana. Ans al contrari, les previsions per a finals del 2019 apunten a una suau moderació del ritme de creixement i, per l'any 2020, es manté aquesta tendència situant-se en el conjunt de l'any en l'1,7%. Per tant, l'escenari més probable a partir de la informació disponible és que ens trobem en una fase del cicle econòmic de menor creixement, amb riscos a l'alça i a la baixa en funció dels esdeveniments futurs i de les decisions que preguin els agents econòmics (també internacionals). Cal destacar que, si bé la reducció en el ritme de creixement en el 2018 va estar marcat pel procés d'afebliment del sector exterior l'any 2019, la menor contribució al creixement de la demanda interna, i especialment del consum privat, tindrà un especial protagonisme.

L'evolució del creixement de l'economia catalana és molt semblant a la de l'economia espanyola. Malgrat això, les dues sèries no són directament comparables en aquests moments, atès que el mes de setembre l'INE va revisar la sèrie històrica de la Comptabilitat Nacional, mentre que les dades referents a l'economia catalana estan encara pendents de revisió per l'Idescat.

Pendents de la revisió de la sèrie històrica del PIB català

Les previsions apunten a una continuïtat de la desacceleració del creixement el 2020

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE (fins 2T19) i estimació del Banc d'Espanya (3T19).
Catalunya: Idescat (fins 2T19) i elaboració pròpia (3T19 i 4T19).

Previsions per a l'any 2019 i 2020: rebaixa de les previsions fins a l'1,9% el 2019 i l'1,7% el 2020

En el moment de tancar aquest informe les darreres dades publicades permeten confirmar, tal i com s'ha destacat anteriorment, que el creixement del PIB acabarà lleugerament per sota del 2,0% l'any 2019, clarament inferior al creixement del 2018 (2,6%, encara que aquesta dada pot revisar-se a la baixa en els propers mesos).

D'acord amb les nostres estimacions, el creixement interanual del PIB dels dos darrers trimestres de 2019 es situarien en l'1,9% i 1,8%, respectivament, lleugerament per sota del 2,0% dels dos primers trimestres de l'any. Segons aquestes estimacions, tots els components de la demanda interna registraran aquest any un creixement clarament inferior al del 2018. D'una banda, es preveu un creixement del consum privat de l'1,3% per al conjunt de l'any, sensiblement inferior al 2,0% del 2018. En el cas de la inversió, en canvi, tot i la desacceleració, es preveu un creixement anual del 3% (-1,6 p.p. respecte l'any anterior). Per al consum públic es preveu una moderació més suau, passant de l'1,9% el 2018 a l'1,7% el 2019.

En relació amb el sector exterior, el més destacable és que la desacceleració aquest any està afectant tant a les exportacions com importacions, però especialment a aquestes últimes. Mentre que es preveu un creixement de les exportacions de l'1,6% aquest any (-0,4 p.p. en relació al 2018), en el cas de les importacions la previsió és que passi del 3,6% a l'1,1%. Això implica que, més enllà de la desacceleració, és important remarcar que el sector exterior passarà de realitzar una contribució negativa al creixement l'any 2018 a positiva el 2019.

Pel costat de l'oferta, es preveu que la construcció continuï com el sector més dinàmic (3,5%), seguit dels serveis (2,3%). En canvi, el sector industrial va patir una forta frenada durant el 2018 i s'espera que continuï molt dèbil durant el 2019, amb un creixement pràcticament nul (0,1%). Aquestes previsions estan molt en línia amb les que s'han anat publicant en els darrers mesos sobre l'economia espanyola.

La demanda interna pateix una clar procés de desacceleració

Aportació positiva del sector exterior fruit de la intensa desacceleració de les importacions

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2018	2019	2020
Producte Interior Brut	2,6%	1,9%	1,7%
Consum Privat	2,0%	1,3%	1,1%
Consum Públic	1,9%	1,7%	1,5%
Formació Bruta de Capital	4,6%	3,0%	2,6%
Exportacions	2,0%	1,6%	2,1%
Importacions	3,6%	1,1%	1,5%
VAB agricultura	-0,4%	0,2%	0,5%
VAB indústria	1,1%	0,1%	0,4%
VAB construcció	4,7%	3,5%	2,8%
VAB serveis	2,9%	2,3%	2,0%
Índex Preus Consum (base 2011)	1,8%	1,0%	1,3%
Ocupats	2,7%	2,0%	1,8%

Font: Idescat (2018) i elaboració pròpia (2019 i 2020). P: previsions de AQR-LAB i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 21/10/2019

Pel que fa als preus, es preveu que continuï la moderació de la taxa d'inflació, al voltant de l'1,0% en el conjunt de l'any, situant-se encara lluny de l'objectiu del Banc Central Europeu (2%). Finalment, esperem també una reducció significativa del ritme de creació de l'ocupació, des del 2,7% el 2018 fins al 2,0% el 2019, com a conseqüència de l'alentiment del PIB. Aquesta taxa de creixement està molt en consonància amb el dinamisme esperat de la creació d'ocupació al conjunt de l'economia espanyola, on la previsió és també del 2%.

És convenient destacar també que, tot i que les xifres de creixement del PIB de l'economia catalana no són estrictament comparables amb les d'Espanya, com ja s'ha apuntat anteriorment, el cert és que les taxes de creixement intertrimestral del PIB a l'economia espanyola dels dos primers trimestres de l'any han sorprès a la baixa. Concretament, s'han registrat taxes del 0,5% i 0,4%. Aquest fet confirma que l'economia espanyola també està patint un clar procés de desacceleració.

Índex de confiança empresarial: clar empitjorament de la confiança empresarial de cara al quart trimestre

A l'informe de conjuntura del passat mes de juliol es destacava que l'Indicador de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) s'havia recuperat lleugerament en relació amb els trimestres precedents. Ara, una de les novetats més importants d'aquest informe és que les dades referides al quart trimestre mostren un clar pessimisme si les comparem amb les de mesos anteriors.

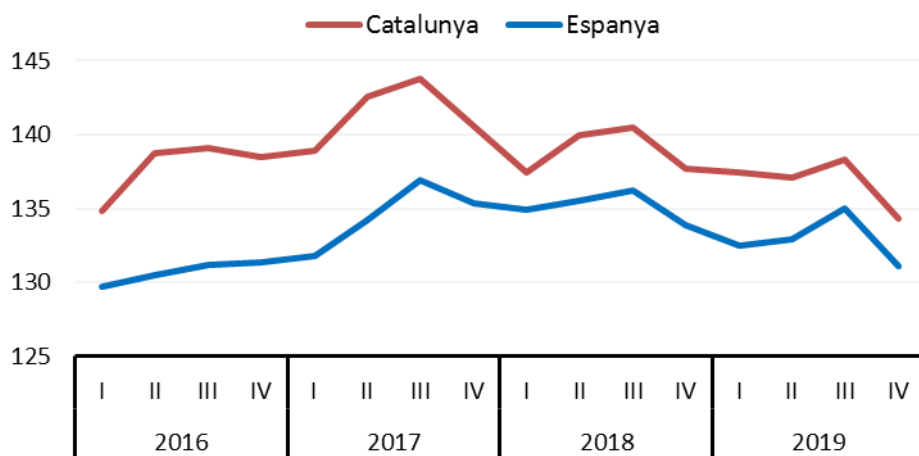
Així, el valor de l'índex global referit al quart trimestre (134,3) és clarament inferior al registre del tercer trimestre (138,3).

Això es pot interpretar com un empitjorament de les perspectives econòmiques a curt termini. Més enllà de la dada negativa del quart trimestre i dels repunts positius puntuals d'aquest indicador, un missatge important és que la tendència de fons de la confiança empresarial ha anat clarament a la baixa durant els últims dos anys. En aquest sentit, l'índex global registrava el tercer trimestre de 2017 un nivell de 143,8, més de 10 punts per sobre del valor actual.

L'economia espanyola també pateix una desacceleració més forta del que es preveia fa uns mesos

L'Indicador de confiança empresarial ha anat a la baixa durant els dos últims anys

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

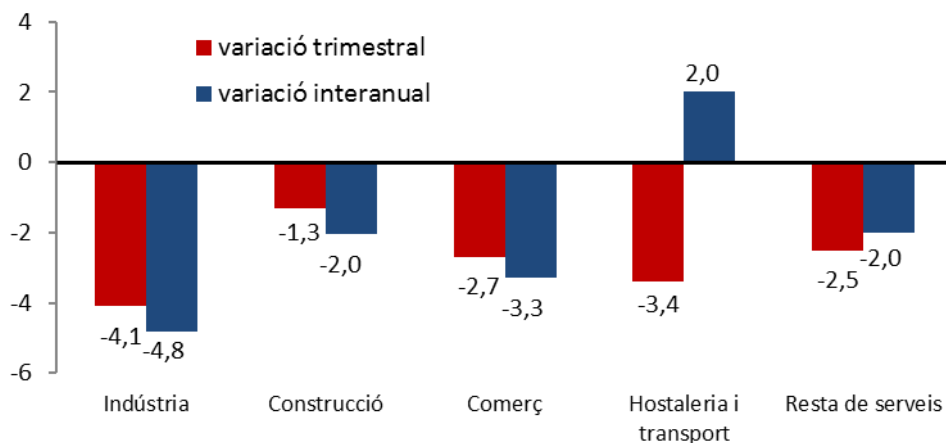
Aquesta evolució està en consonància amb les estimacions presentades més amunt sobre el PIB. Això és, un procés de desacceleració que va començar el 2018 i que va resultar especialment intens durant el segon semestre de l'any. Tot i que el procés de desacceleració ha continuat durant el 2019, preveiem que de cara als propers mesos el ritme de desacceleració perdi intensitat.

Una element preocupant es desprèn del fet que el deteriorament de la confiança empresarial ha estat un fenomen generalitzat entre els grans sectors econòmics. Així, s'observa un descens del

4,1% a la indústria en relació al trimestre anterior; -1,3% a la construcció; -2,7% al comerç; -3,4% a l'hostaleria i -2,5% a la resta de serveis.

Per altra banda, si comparem els nivells de confiança de l'economia catalana amb les dades referides per al conjunt de l'economia espanyola, se segueixen observant diferencials positius a causa d'un major clima de confiança empresarial a Catalunya. Aquest trimestre, però, el diferencial s'ha reduït respecte al de fa tres mesos. A més, aquesta tendència és comú en tots els sectors considerats.

Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. IV trimestre del 2019 (Taxas de variació, %)

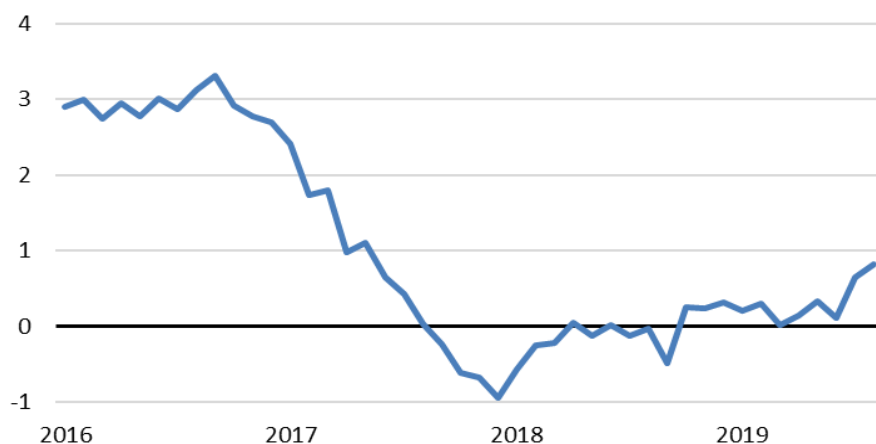
Font: Idescat

La confiança empresarial disminueix en tots els sectors

La pèrdua de confiança ha estat sent especialment notable al sector industrial

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2010 =100 a preus constants, Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Idescat i INE

Consum: frenada significativa en el consum de les llars

Tot i que de l'informe del mes de juliol es despenia una mica més d'optimisme en relació al consum de les famílies, fruit de les dades disponibles abans de l'estiu, la darrera revisió constata la tendència a la baixa del ritme de creixement del consum de les llars per a l'any 2019. Aquest fet contrasta amb la dinàmica de l'any anterior, atès que la palanca de creixement fou la demanda interna, compensant la forta aportació negativa del sector exterior. No obstant, durant l'any 2019 la situació s'ha revertit. D'acord amb les darreres dades publicades per l'Idescat, la taxa de creixement del consum de les llars en termes interanuals va passar del 3,1% el primer trimestre del 2018 a l'1,5% l'últim trimestre de l'any.

Doncs bé, les darreres dades referides als primers mesos de 2019 confirmen aquesta pèrdua de dinamisme en el consum. Així, si ens fixem en els indicadors sectorials habitualment utilitzats, es constata que la

matriculació de turismes va passar d'una taxa interanual acumulada fins el mes de setembre del 2018 del 7,8%, a un descens acumulat de 3,4% fins al mateix mes de l'any 2019. En canvi, en el cas de l'Índex de comerç al detall, l'evolució ha estat lleugerament més favorable, ja que s'ha passat d'un creixement acumulat fins a l'agost del 2018 del 0,5% a un 1,3% aquest any (mesurat a preus constants).

En qualsevol cas, d'acord amb les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i d'AQR-Lab (UB), la previsió per al conjunt del 2019 és un creixement del consum privat de l'1,3%, set dècimes inferior al de 2018 (2,0%).

De cara al 2020, es preveu una reducció addicional de dues dècimes en el consum privat, fins a l'1,1%. Aquesta previsió és coherent amb l'escenari que contemplem en relació amb el procés de gradual desacceleració del creixement del PIB i l'ocupació durant la segona meitat de 2019 i 2020.

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de turismes (nombre)	14.069	set. 19	12,4%	17,0%	-3,4%
Índex de vendes grans superfícies, preus constants (Base 2010=	97,9	agost 19	-11,6%	5,1%	2,3%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2010=100)	102,2	agost 19	-12,7%	2,5%	1,3%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)	2.571,8	juliol 19	3,8%	-2,8%	4,0%

Font: Idescat i INE

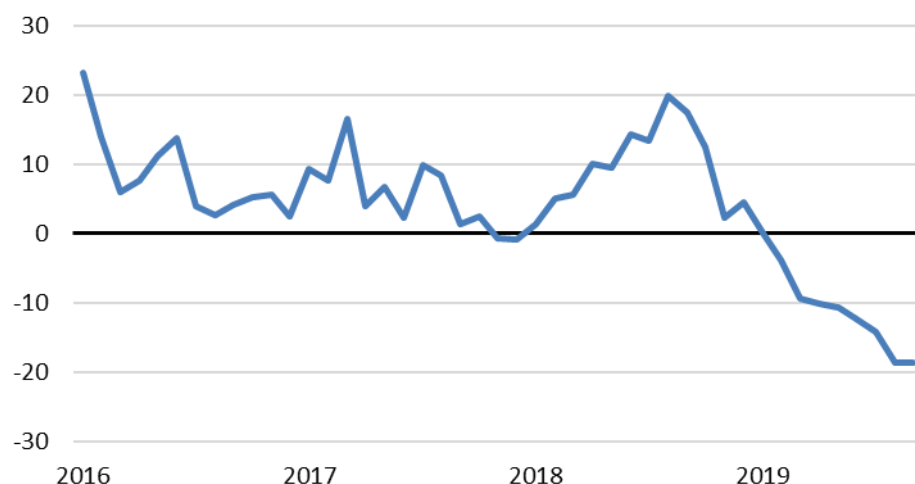
*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

La demanda interna perd força com a motor de creixement

El consum privat modera intensament el seu creixement

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos, en %)

Font: Idescat

Inversió: en clara desacceleració

En el cas de la formació bruta de capital, en els darreres informes de conjuntura ja s'anticipava una reducció important en el ritme de creixement. Les dades publicades per l'Idescat dels dos primers trimestres de l'any 2019 ho han confirmat. Així, després d'un any 2018 amb un ritme de creixement de la inversió del 4,6% interanual, durant el primer i segon trimestre del 2019 la inversió va créixer un 3,2% i l'1,0%, respectivament. Les nostres estimacions apunten a un creixement anual del 3,0% el 2019, clarament inferior al del 2018, si bé encara es tracta d'un ritme de creixement considerable.

Aquestes estimacions venen recolzades per diversos indicadors sectorials. Tot i que, al tractar-se d'indicadors molt volàtils o afectats per canvis regulatoris, cal també ser prudents a l'hora d'extreure'n conclusions.

Per exemple, la matriculació de vehicles industrials presenta un creixement acumulat fins al mes de setembre de l'any 2019 del -13,3%. Aquesta dada és clarament inferior a la del mes de setembre de fa un any, però cal tenir en compte que la seva evolució s'ha vist afectat pel canvi de la normativa europea sobre les emissions aprovat l'any passat. En canvi, les importacions de maquinària i béns d'equipament mostren un increment acumulat fins al juliol (darrera dada disponible) d'un 5%, superior al 2,8% acumulat al juliol del 2018.

Sigui com sigui, aquesta tendència de desacceleració continuarà durant el 2020. Les nostres previsions apunten un creixement de la inversió del 2,6% per al 2020, per tant, quatre dècimes inferior al creixement estimat per al 2019.

Les nostres previsions apunten a un creixement de la inversió del 3,2% l'any 2019

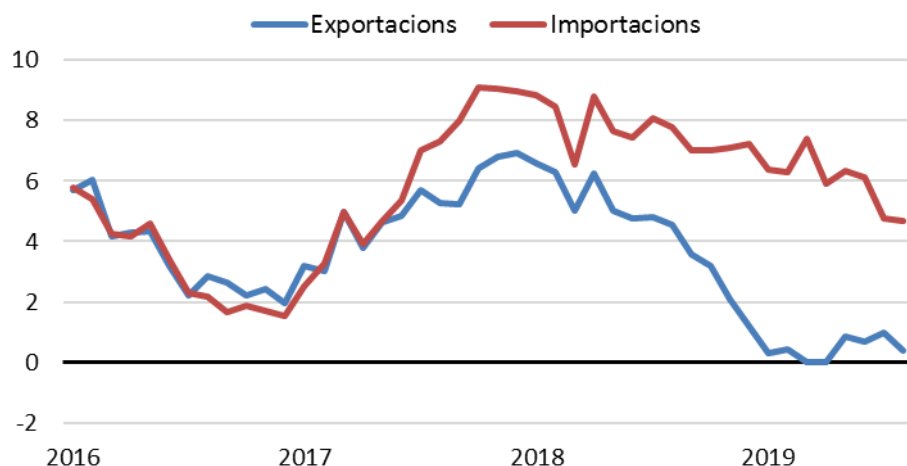
Es preveu un creixement de la inversió del 2,6% el 2020

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	1.891	set. 19	-12,4%	-18,0%	-13,3%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)	555,1	juliol 19	1,0%	0,7%	5,0%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	200.104	2T-19	1,2%	-1,3%	-1,3%

Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya *Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Duanes

Sector exterior: intensa alentiment de les importacions

Un dels elements a destacar en aquest informe és la confirmació que el 2018 va ser un any de canvis importants, essent el sector exterior un dels principals protagonistes. Mentre que a principis d'any les exportacions i les importacions creixien a taxes elevades, a finals d'any el dinamisme exhibit d'aquestes dues variables va caure considerablement, especialment en el cas de les importacions. En relació al descens de les exportacions, la seva evolució està molt relacionada amb la desacceleració generalitzada de les economies del nostre entorn i amb l'afebliment del comerç internacional. Aquest procés de desacceleració, que ja es va començar a notar durant l'any 2018, va provocar una reducció de l'aportació negativa del sector exterior al PIB.

Ara bé, el 2019 ha vingut marcat per una caiguda especialment intensa del ritme de creixement de les importacions, més que no pas de les exportacions. Aquest fenomen està estretament vinculat amb

l'empitjorament de les expectatives de creixement intern i amb la pèrdua de confiança de les famílies. Com a resultat de la intensa moderació del creixement de les importacions, combinat amb la relativa resiliència de les exportacions, es preveu que el sector exterior contribueixi positivament al creixement econòmic de l'economia catalana el 2019.

Més concretament, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab de la UB apunten a un creixement de les exportacions de béns i serveis de l'1,6% el 2019, quatre dècimes menys que l'any anterior. En el cas de les importacions, la previsió és tancar l'any amb un creixement de l'1,1%, molt inferior al 3,6% del 2018. Cal destacar, també, que les previsions de cara al 2020 són d'un creixement del 2,1% per a les exportacions i d'un 1,5% per a les importacions, amb la qual cosa es mantindria l'aportació positiva del sector exterior al creixement del PIB l'any 2020.

El sector exterior contribuirà positivament al creixement de l'economia catalana el 2019 i 2020

Les nostres estimacions apunten a un creixement de les exportacions de l'1,6% el 2019

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Exportacions de béns (milions d'euros)	4.788,9	agost 19	-29,9%	-4,7%	2,1%
Imports de béns (milions d'euros)	6.739,6	agost 19	-16,5%	5,1%	4,2%
Inversió estrangera (milions d'euros)	530,4	2T-19	-24,7%	-24,5%	16,1%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	82,3	2T-19	-78,3%	-36,4%	28,5%

Font: Duanes i Idescat

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa variació int. acumulada, en %)

Font: Idescat i INE

Indústria: creixement pràcticament nul durant el 2019

El sector industrial ha estat el primer que va donar senyals de desacceleració l'any 2018. De fet, en l'informe de conjuntura del mes de febrer ja es va anticipar una frenada del creixement del VAB del sector per al 2019, però l'evolució del sector ha estat pitjor del que esperàvem. D'acord amb les dades actuals, la nostra previsió és que el sector experimenti un creixement pràcticament nul el 2019, concretament del 0,1%.

Aquest empitjorament més brusc del que anticipàvem a principis d'any s'explica per un repunt de les tensions geopolítiques que ha alentit el comerç internacional, i per unes taxes de creixement del PIB més baixes del que esperàvem per al conjunt de la zona euro. Aquests dos factors, externs a l'economia catalana, han suposat un repunt de la incertesa i una reducció de la confiança empresarial, fet que ha condicionat el creixement del sector industrial català.

Diversos indicadors sectorials recolzen la pèrdua progressiva de dinamisme de la indústria. Així, l'Índex de producció industrial corregit d'efectes calendari ha assolit un creixement acumulat fins al mes d'agost del -0,7%, molt inferior al registre d'un any abans, que va ser del 2,9%. Aquesta tendència baixista també es reproduïx en l'evolució de la facturació d'energia elèctrica a la indústria. En aquest cas, fins al mes d'agost s'acumula una variació del -1,8%, clarament pitjor a la dada d'un any abans, del -0,2%.

L'evolució dels afiliats a la Seguretat Social al sector industrial mostra el mateix perfil temporal, amb una clara tendència decreixent al llarg de l'any. La darrera dada disponible referida al mes de setembre, mostra un descens de l'1,5% en el nombre d'afiliats al sector, enfront a un increment del 2,3% el mateix mes de l'any 2018.

Preveiem que el VAB industrial s'estanqui el 2019

L'IPI confirma la pèrdua de dinamisme de la indústria

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de producció industrial (base 2010=100)	82,0	agost 19	-28,9%	-1,8%	-1,5%
Índex de producció industrial corregit (base 2010=100)	83,0	agost 19	-24,0%	1,5%	-0,7%
Facturació d'energia elèctrica a la indústria (GWh)	1.318,8	agost 19	2,8%	0,7%	-1,8%
Afiliats a la indústria total règims (milers)	480,0	set. 19	-1,5%	-1,5%	0,6%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any p.p: Variació en punts percentuals

Gràfic 9. Consum de ciment (Taxa variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Idescat

Construcció: es preveu un creixement del 3,5% el 2019

Com a contrapunt a la caiguda del sector industrial, la construcció continua amb taxes de creixement del VAB elevades. A més a més, és el sector que presenta la taxa de creació d'ocupació més alta del conjunt de l'economia, compensant així el to negatiu del sector industrial.

D'acord amb les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab, la previsió de creixement del VAB al sector de la construcció és del 3,5% per al conjunt del 2019. Si bé aquesta xifra és clarament inferior a la del 2018 (4,7%), encara és prou robusta com per continuar generant llocs de treball. A més, les previsions de cara al 2020 són que es pugui mantenir un ritme de creixement al voltant del 2,8%.

Les darreres xifres disponibles referides a la creació d'ocupació en aquest sector

confirmen aquest dinamisme. Malgrat que el ritme de creixement de l'ocupació en la construcció era superior fa uns mesos, la dada de setembre ha estat molt positiva, assolint una taxa de interanual del 3,0%, amb un creixement acumulat del 4,5% des de principis d'any.

En relació amb altres indicadors sectorials, la seva evolució està sent molt positiva fins a l'agost d'aquest any. Per exemple, el consum de ciment ha crescut un 21,3% acumulat els primers vuit mesos de l'any i el nombre d'habitatges iniciats mostra una taxa de variació interanual acumulada també fins a l'agost del 12,2%. En resum, l'evolució alcista del sector es mantindrà en els propers trimestres després de la gran contracció que va patir durant la crisi econòmica.

És el sector que presenta la taxa de creació d'ocupació més elevada de l'economia

L'evolució del nombre d'habitatges iniciats està sent molt positiva l'any 2019

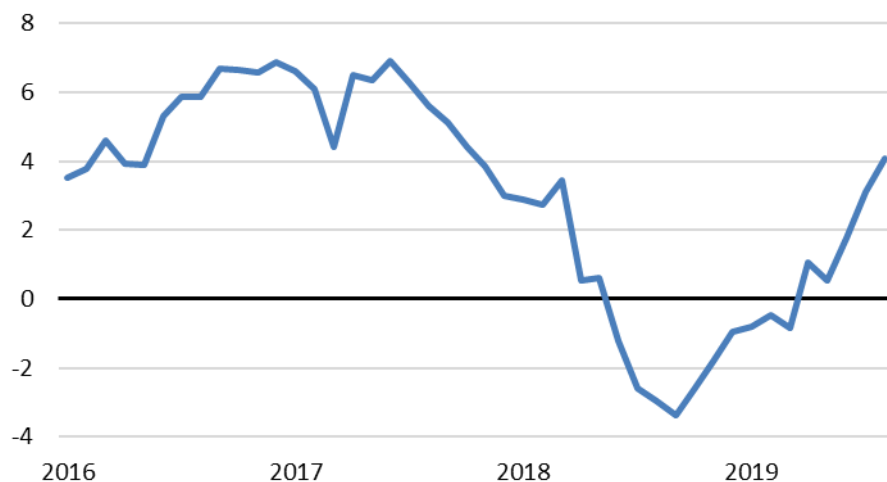
Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Consum de ciment (milers de tones)	144,6	agost 19	-29,5%	12,0%	21,3%
Habitatges iniciats (nombre)	2.771	agost 19	129,0%	22,7%	12,2%
Habitatges acabats (nombre)	975	agost 19	33,7%	9,7%	31,2%
Licitació oficial (milions d'euros)	110,4	set. 19	63,8%	20,7%	6,3%
Afiliats a la construcció total règims (milers)	206,2	set. 19	1,4%	3,0%	4,5%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa var. int., mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Idescat

Serveis: reducció progressiva de les taxes de creixement

El sector serveis continua presentant una evolució relativament estable. No obstant això, en aquest informe confirmem que el creixement del sector el 2019 serà clarament inferior al de l'any anterior, tal i com ja havíem avançat en informes anteriors. Les nostres estimacions apunten a un creixement del sector del 2,3% per al conjunt del 2019, sis dècimes menys que la dada observada per al 2018. A més a més, de cara el 2020 esperem un avenç del sector encara més reduït, del 2,0%.

Aquest procés de desacceleració està molt relacionat amb la reducció del creixement del consum de les llars. Tal i com s'ha comentat en aquest informe, no només el ritme de creixement del consum privat s'ha suavitzat aquest any, sinó que la nostra previsió és que se situï en un nivell de creixement encara més baix en el conjunt del 2020.

Les darreres dades sobre els indicadors del sector ofereixen clarament senyals de debilitament. Per exemple, el moviment de passatgers als aeroports presenta, fins al setembre del 2019, un increment interanual acumulat del 4,7%, mentre que fa un any aquesta taxa fou del 5,3%. L'evolució del nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social ens proporciona una lectura similar. Si fins al mes de setembre d'aquest any el creixement acumulat ha estat del 2,7%, aquesta mateixa dada es va situar en el 3,1% l'any 2018.

Quant al sector turístic, la temporada ha estat positiva per l'augment de la despesa atès que el nombre de turistes estrangers al juliol i agost va disminuir respecte a l'any anterior.

Els afiliats al sector serveis confirmen l'actual fase de desacceleració

La temporada turística presenta bons resultats per l'augment de la despesa ja que el nombre de turistes s'ha reduït

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	5.523,2	set. 19	-6,6%	4,4%	4,7%
Turistes estrangers (milers)	2.358,8	agost 19	-0,7%	-3,1%	0,7%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	8.938,4	agost 19	9,7%	2,8%	3,4%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	108,0	agost 19	-19,1%	2,0%	3,4%
Afiliats als serveis total règims (milers)	2.684,7	set. 19	0,0%	1,6%	2,7%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos, en %)

Font: MTAS

Mercat laboral: la creació de llocs de treball continua però es modera

En el moment de tancar aquest informe no es disposa encara dels resultats de l'EPA del tercer trimestre, atès que es publicaran el dia 24/10. Malgrat això, les dades del segon trimestre mostren un mercat de treball molt dinàmic, tot i que amb una reducció del ritme de creació de llocs de treball.

L'any 2018, segons les dades de l'EPA, el nombre d'ocupats va augmentar un 2,7% a Catalunya. Això implica aproximadament un increment de 75.000 llocs de treball per al conjunt de l'economia.

Per conèixer quina és, però, l'evolució més recent, cal recórrer a les dades sobre afiliats a la Seguretat Social. Així, les dades sobre afiliació referides a finals del mes de setembre constaten un creixement acumulat en el nombre d'afiliats del 2,5% per al conjunt de l'economia. Aquesta dada és producte d'un creixement acumulat fins al mes de setembre del 4,5% a la construcció,

del 2,7% als serveis, de l'1,1% a l'agricultura i del 0,6% al sector industrial.

Aquesta evolució positiva, si bé cada cop menys intensa, del mercat de treball també es pot observar amb les dades d'atur registrat fins al setembre. Concretament, els primers nou mesos de l'any 2019 acumulen una reducció del 3,8% del nombre de persones registrades a l'atur. Ara bé, la comparativa d'aquesta dada amb la de fa un any, en la que l'atur registrat havia registrat una caiguda un 6% fins el mes de setembre, deixa en evidència el debilitament del ritme de creació de llocs de treball de l'economia catalana.

Finalment cal destacar que, malgrat es preveu que el procés de desacceleració continuï durant els propers mesos, les nostres previsions pel 2019 situen la taxa de creixement de l'ocupació en un 2,0%, que es traduirà en un augment entorn als 60.000 llocs de treball.

La millor evolució de llocs de treball es produeix a la construcció i, la pitjor, a la indústria

Es preveu la creació de 60.000 llocs de treball el 2019

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

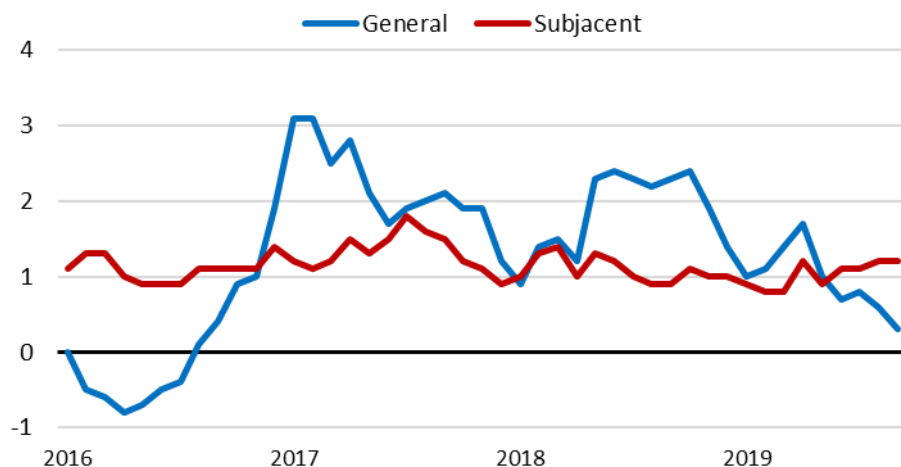
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Afiliats al total règims (milers)	3.437,2	set. 19	-0,2%	1,3%	2,5%
Atur registrat (milers)	372,6	set. 19	0,3%	-2,0%	-3,8%
Ocupats (EPA) (milers)	3.431,2	2T-19	1,2%	2,1%	2,4%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	11,2	2T-19	-0,4p.p	-0,2p.p	-0,4p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.874,6	2T-19	4,7%	2,5%	2,7%

Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Es preveu que la taxa d'inflació es mantingui molt baixa el 2019

Preus: la taxa d'inflació registra un creixement molt baix

Pel que fa l'evolució dels preus, l'element que cal destacar és la persistència del baix nivell d'inflació, molt per sota de l'objectiu del BCE.

En el darrer informe de conjuntura ja es va anticipar un escenari de taxes d'inflació baixes durant tot l'any 2019, després de la intensa caiguda dels preus a finals del 2018. En aquest sentit, les darreres dades d'inflació mostren que aquesta reducció ha estat fins i tot més intensa de l'esperada. Concretament, la taxa d'inflació interanual del mes de setembre es va situar en un 0,3%. No s'observava una taxa tan baixa des de mitjans del 2016.

Aquest menor increment de preus té a veure, com ja hem comentat anteriorment, amb la desacceleració de la demanda interna. Tanmateix, el descens del preu del petroli també és un factor explicatiu important de la caiguda de la inflació.

Aquest darrer element es pot contrastar fàcilment si es compara l'evolució de la inflació general amb la subjacent (on s'exclouen components volàtils, com ara el preu del petroli). Si bé la inflació general s'ha situat en el mes de setembre en el 0,3% interanual, la subjacent ha crescut un 1,2%. Malgrat l'objectiu del BCE és situar la inflació a prop, però per sota del 2,0%, a la pràctica la inflació subjacent és un indicador que marca, en gran mesura, la seva presa de decisions.

Pel que fa a les nostres previsions, els models utilitzats per la Cambra i l'AQR-Lab apunten a un manteniment de la inflació en valors baixos, a l'entorn de l'1,0% el 2019. De cara el 2020, la previsió és d'un lleuger repunt de la inflació al voltant de l'1,3%. Aquesta dada està molt en sintonia amb les previsions d'altres institucions per al conjunt de l'economia espanyola.

La caiguda del preu del petroli explica, en gran mesura, la baixada sobtada de la inflació general

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2011=100)	104,7	set. 19	-0,2%	0,3%	-0,1%
Índex de preus industrials (índex 2010=100)	103,1	agost 19	-0,7%	-1,0%	-0,3%
Inflació subjacent (índex 2011=100)	103,5	set. 19	-0,2%	1,2%	0,2%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Cambra de Comerç
de Barcelona

B Sabadell

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre del 2019

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez

Jaume Martí

Data de tancament: 22 d'octubre del 2019